

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku
a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní
politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Ing. Mgr. Karel Hlaváček

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

OBSAH	2
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
ALBÁNIE: SPOR S ALBÁNSKÝMI ÚŘADY O INVESTICE ČEZ.....	3
ROZHOVORY BĚLEHRAD-PRIŠTINA.....	3
ISLAND: SPOR O ICESAVE.....	4
AFET: ZPRÁVY K POLITICE ROZŠÍŘENÍ.....	5
ISLAND: „POZASTAVENÍ“ PŘÍSTUPOVÝCH ROZHOVORŮ.....	6
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	7
IRÁK: DOHODA O PARTNERSTVÍ A SPOLUPRÁCI.....	7
SUMMITY EU-CELAC A EU-BRAZÍLIE.....	8
MALI.....	9
DOKUMENTY SZBP EU	11

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

ALBÁNIE: SPOR S ALBÁNSKÝMI ÚŘADY O INVESTICE ČEZ

Pozadí

Komise ve svém posledním hodnocení pokroku Albánii spíše chválila; byly splněny čtyři ze dvanácti podmínek stanovených pro udělení kandidátského statusu;¹ ČR přitom je jednou ze zemí, které další přibližování Albánie k EU podporují. Spory okolo investic ČEZ v zemi ale nyní hrozí změnit politiku ČR vůči Albánii.

Aktuálně

Investice ČEZ v Albánii (CEZ Shpërndarje) jsou dlouhodobě problematické; podle vyjádření zástupců skupiny ČEZ se jedná o jedinou „rozkolísanou“ zahraniční investici a problémy vznikají kvůli „nepředvídatelným zásahům tamních úřadů“.² Situace se vyhroutil v lednu 2013, kdy CEZ Shpërndarje ve snaze donutit tamní vodárny k uhrazení dluhů vysadila dodávky elektřiny. V reakci na to bylo s CEZ Shpërndarje zahájeno řízení o odebrání licence a dne 21. ledna 2013 albánský energetický regulační úřad (Enti Rregullator i Energjise, ERE) licenci odebral, což v praxi znamená ztrátu kontroly nad touto distribuční společností. Na situaci reagoval vývoj cen akcií ČEZ, které se ocitly na nejnižší úrovni od října 2008.³ Spor se zřejmě bude řešit cestou mezinárodní arbitráže.

Na situaci reagoval dne 22. 1. 2013 český premiér Petr Nečas, který ve své tiskové zprávě prohlásil, že „Česká republika proto nemůže ignorovat přístup k českému investorovi ani v kontextu albánských integračních aspirací. Pro členství v Evropské unii musí Albánie prokázat, že je právním státem, který dodržuje základní pravidla, na kterých funguje standardní tržní prostředí.“⁴

ROZHOVORY BĚLEHRAD-PRIŠTINA

Pozadí

V březnu 2013 byly zahájeny rozhovory o praktické spolupráci mezi Srbskem a Kosovem za zprostředkování EU. Rozhovory dosud přinesly výsledky v oblasti obchodu, volného pohybu, regionální reprezentace a uznávání univerzitních diplomů; existují nicméně stížnosti na neúplnou implementaci těchto dohod.

¹ Přehled SZBP říjen 2012, Hodnocení Komise, [ZDE](#).

² Cez.cz, Skupina ČEZ v zahraničí udržuje pozitivní bilanci, rozkolísané výsledky pouze v Albánii, [ZDE](#).

³ Hn.ihned.cz, Propad akcií společnosti ČEZ se ještě nezastavil, [ZDE](#).

⁴ Vlada.cz, Premiér Petr Nečas: Odebrání licence ČEZ v Albánii regulačním úřadem vnímám velmi negativně, [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Aktuálně

Dne 17. ledna 2013 se sešli k čtvrtému kolu srbský premiér Ivica Dačić s kosovským premiérem Hashimem Thaçim (za zprostředkování vysoké představitelky Unie Catherine Ashtonové). Podle Catherine Ashtonové dosáhli jednající předběžné shody na vybírání cel a daně z přidané hodnoty v problematickém severním Kosovu. Jednání by měla pokračovat v únoru 2013.⁵

ISLAND: SPOR O ICESAVE

Pozadí

Jedním z dlouhodobých problematických bodů přístupového procesu Islandu je jeho spor s Nizozemskem a Velkou Británií o náhradu škody stádatelům ve zkrachovalé bance Icesave. Island byl po několika neúspěšných pokusech o dohodu obviněn u soudu Evropského sdružení volného obchodu (ESVO, angl. EFTA) z toho, že neplní směrnice o garanci vkladů a že upřednostňuje domácí stádatelé převedením jejich vkladů do nové státem vlastněné banky. Obžaloba byla podpořena právním názorem Komise.

Aktuálně

Dne 28. ledna 2013 rozhodl soud ESVO v obou bodech ve prospěch Islandu.⁶ Rozsudek je konečný a není proti němu odvolání. Island je přesto ochoten stádatel vyplatit v plné výši, vítězstvím u soudu nicméně ušetří prostředky v řádu stovek milionů eur za penále a úroky z dlužné částky.

Podle komentáře Velvyslanectví ČR v Oslo je tím spor vyřešen; nicméně obraz EU na Islandu tímto sporem utrpěl (což bylo způsobeno zejména zapojením Komise na straně žalujících). Ukazuje se rovněž, že Island je schopen vzdorovat i velkým státům, jako je Velká Británie (ta jako odvetné opatření na počátku sporu zablokovala islandské prostředky ve Velké Británii pomocí zákona na ochranu před terorismem, za což Island nadále očekává omluvu). Podle velvyslanectví se tak ukazuje, že i do dalších jednání s Islandem (např. o podmínkách rybolovu) bude třeba vstupovat s ohledem na jeho překvapivě velikou vyjednávací sílu.⁷

⁵ Balkaninsight.com, Dacic, Thaci Agree Customs for North Kosovo, 18. 1. 2013, [ZDE](#).

⁶ Vklady podle soudu pojištěny byly (tj. směrnice respektována byla), ale rozsah bankovního selhání byl takový, že systém pojištění nebyl schopen zajistit kompenzaci. Domácí stádatelé nebyli upřednostněni, protože převod vkladů byl uskutečněn ještě předtím, než vstoupila v platnost Směrnice a garanci vkladů.

⁷ TIC 130/2013-OSLO, Island uspěl u soudu ESVA ve věci Icesave, 29. 1. 2013.

AFET: ZPRÁVY K POLITICE ROZŠÍŘENÍ

Pozadí

Evropský parlament (EP) se již tradičně každý rok vyjadřuje k přístupovým procesům zemí účastnících se politiky rozšíření. Usnesení mají poradně-kontrolní charakter, obvykle přitom vychází z každoročního hodnocení Komise (naposledy v říjnu 2012), ale odrážejí specifický přístup EP k některým otázkám; celkově lze říci, že EP zaujímá prointegrační postoje. Aktuálně se tyto návrhy usnesení připravují v Zahraničním výboru Evropského parlamentu (AFET); přinášíme náhled do jejich prozatímního znění, jež se nicméně ještě může změnit.

Srbsko a Kosovo

U Srbska je v současnosti nejdůležitějším tématem případné otevření přístupových rozhovorů; v této otázce se zatím Rada nesjednotila a neuvedla konkrétní datum, kdy by k tomuto kroku mohlo dojít. EP se chystá vyzvat Radu, aby datum stanovila „co nejdříve, pokud budou uspokojivě splněny klíčové priority...“.⁸ Takovou prioritou je zejména pokrok v bilaterálních vztazích s Kosovem. EP podporuje podmínku respektu k územní celistvosti Kosova, kterou ve své zprávě za rok 2012 formulovala Komise. K této podmínce Komise se srbsští představitelé stavěli skepticky s tím, že se vlastně jedná o uznání Kosova.⁹ EP se staví za samostatnost Kosova a vyzývá zbývajících pět států EU (Kypr, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Španělsko), aby nezávislost Kosova uznaly. Srbsko je pak vyzýváno, aby přestalo podporovat paralelní institucionální struktury v severním Kosovu.¹⁰

Chorvatsko

EP se těší na to, „až 1. července 2013 přivítá Chorvatsko jako 28. člena EU a je pevně přesvědčen, že chorvatská demokracie i sociálně tržní hospodářství jsou silné a zralé.“¹¹

FYROM/Makedonie

Rada již tři roky vytrvale odmítá vyhovět doporučením Komise, aby zahájila s FYROM přístupové rozhovory. EP „opětovně vyzývá Radu, aby bezodkladně stanovila datum zahájení přístupových jednání“.¹² EP také vítá, že ve věci sporu o jméno státu Komise sice používá oficiální název FYROM, ale jako přídavné jméno „makedonský“, což je podle EP běžné v OSN (a minimálně ze strany EP naznačuje sympatii k FYROM).

⁸ Návrh usnesení o zprávě o pokroku Srbska za rok 2012, [ZDE](#).

⁹ Není nicméně jasné, jaký je v této věci aktuální postoj představitelů Srbska. Srbský premiér Ivica Dačić údajně v nedávném projevu v parlamentu zdůraznil, že Srbsko by mělo respektovat realitu Kosova a soustředit se na vstup do EU ([ZDE](#)). Současně srbská vláda pracuje na plánu řešení problémů v severním Kosovu, který zahrnuje autonomii tamních Srbů. Tento plán je v Kosovu interpretován právě jako pokus o narušení územní integrity Kosova ([ZDE](#)).

¹⁰ Návrh usnesení o zprávě o pokroku Kosova za rok 2012, [ZDE](#).

¹¹ Návrh usnesení o souhrnné monitorovací zprávě o Chorvatsku za rok 2012, [ZDE](#).

¹² Návrh usnesení o zprávě o pokroku Bývalé jugoslávské republiky Makedonie za rok 2012, [ZDE](#).

Turecko

V otázce možného tureckého vstupu do EU je EP již tradičně rozdělen; do návrhu usnesení se tak prozatím nedostala zřetelná formulace podpory vstupu Turecka do Unie. EP se na jednu stranu chystá ocenit roli, kterou Turecko hraje v regionu (a vyzývá k silnější spolupráci mezi EU a Tureckem v oblasti zahraniční politiky), na druhou stranu Turecko kritizuje zejména v otázce vztahu ke Kypru, kde je Turecko vyzváno k otevření svých hranic pro kyperské zboží.¹³

ISLAND: „POZASTAVENÍ“ PŘÍSTUPOVÝCH ROZHOVORŮ

Popis problematiky

Podle posledního hodnocení Komise islandský přístupový proces „pokračuje dobře“, jakkoli se časově zpožďuje za původními plány. Celkově je dosud otevřeno 27 z 35 kapitol, z toho 11 již uzavřeno. Jedním z hlavních problémů se od začátku rozhovorů ale jevila nízká podpora vstupu do EU ze strany občanů Islandu i tamních politických stran – zájem o přistoupení k EU následoval po devastaci země ekonomickou krizí a byl spojen i se snahou předejít možné další měnové krizi přijetím eura.

Aktuálně

Dne 14. ledna 2013 oznámila islandská vláda, že z důvodu parlamentních voleb (27. duben 2013) přerušuje přístupové rozhovory; je prý již zřetelné, že v tomto volebním období nebude dojednána přístupová smlouva, a k přístupovým rozhovorům je v předvolebním období třeba přistupovat „opatrně“.¹⁴ Velvyslanec Islandu při EU se dodatečně snažil mírnit slovník a hovořil nikoli o „přerušení“, nýbrž o „zpomalení“. Práce na většině kapitol *acquis* (vyjma např. klíčové kapitoly Rybolov) bude pokračovat, nebudou ale přijímána žádná zásadní rozhodnutí.¹⁵

Předpokládaný vývoj

Podle předvolebních průzkumů zaostávají strany současné proevropské středolevicové vlády za euroskeptickou opozicí; nelze proto vyloučit, že nová islandská vláda nebude ochotna v přístupových rozhovorech pokračovat.¹⁶

¹³ Motion for a Resolution on the 2012 Progress Report on Turkey, [ZDE](#).

¹⁴ Europolitics 4565, Iceland suspends EU talks, 16. 1. 2012.

¹⁵ Europolitics.info, EU talks slowed down not suspended, says Icelandic ambassador, 17. 1. 2013, přístupné pouze přes webový vyhledávač Google.

¹⁶ Euobserver.com, Iceland halts EU talks as election loom, 14. 1. 2012, [ZDE](#).

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

IRÁK: DOHODA O PARTNERSTVÍ A SPOLUPRÁCI

Popis problematiky

Analýzy zabývající se situací v Iráku po odchodu amerických sil (prosinec 2011) nevyznívají příliš optimisticky. Podle časopisu *Foreign Affairs* se Irák blíží zhroucenému státu (*failed state*) a „jedinou nadějí na únik před budoucí válkou nebo zkorumpovanou a autoritářskou vládou je ...tvrdý tlak na dělbu moci a demokracii.“¹⁷ Podle prominentního think-tanku International Crisis Group (ICG) se v Iráku nepodařilo překonat dědicví Saddáma Husajna – „...hluboce podezřívavou kulturu naplněnou viděním vítěz bere vše, poražený vše ztrácí“.¹⁸ Aktuálně pokračují protesty zažehnuté prosincovým zatčením bodyguardů iráckého ministra financí; situace je provázána bojkotem vládních setkání sunnitskými a kurdskými ministry. Pokračuje sektářské násilí zahrnující sebevražedné bombové útoky.¹⁹

Vztahy EU-Irák jsou nově upraveny Dohodou o partnerství a spolupráci (Partnership and Cooperation Agreement, PCA), která byla podepsána 11. května 2012. Jedná se o první dohodu mezi EU a Irákem, která celkově zastřešuje vzájemné vztahy od politického dialogu přes obchodní vztahy až k rozvojové spolupráci.²⁰ V současné době probíhají ratifikační procesy této smlouvy;²¹ smlouva tak od 1. srpna 2012 platí pouze v prozatímním módu.²² Strategii EU k Iráku vymezuje Společná strategie pro Irák 2011-2013.²³ Hlavním cílem EU je podle tohoto dokumentu dokonalejší využití iráckých prostředků – EU se tak soustřeďuje na podporu dobrého vládnutí, vzdělání, posílení institucionálních kapacit, zdokonalení zemědělství a vodohospodářství.

Jednání v institucích EU

Dne 17. ledna 2013 jednal o Iráku Evropský parlament, který v legislativním usnesení schválil uzavření dohody o partnerství a spolupráci.²⁴ Současně Evropský parlament

¹⁷ PARKER, Ned. *The Iraq We Left Behind*. In: *Foreign Affairs* 91/2, March/April 2012, s. 94-111.

¹⁸ International Crisis Group, *Déjà Vu All Over Again: Iraq's Escalating Political Crisis*, 30. 6. 2012, <http://www.crisisgroup.org/en/regions/middle-east-north-africa/iraq-iran-gulf/iraq/126-deja-vu-all-over-again-iraqs-escalating-political-crisis.aspx>

¹⁹ International Crisis Group, *Iraq: 1. February 2013*, [ZDE](#).

²⁰ Tisková zpráva Rady, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/130147.pdf

²¹ Dohodu k 25. lednu 2013 dosud ratifikovalo Estonsko, Lotyšsko a Litva. Ministry of Foreign Affairs, Netherlands, *Partnership and Cooperation Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and the Republic of Iraq, of the other part*, [ZDE](#).

²² [Ec.europa.eu](http://ec.europa.eu), *Iraq*, [ZDE](#).

²³ Joint Strategy Paper for Iraq for the Years 2011-2013, http://eeas.europa.eu/iraq/docs/2011_2013_jsp_nip_en.pdf

²⁴ Legislativní usnesení k dispozici [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacek@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

přijal usnesení, v němž zasazuje uzavření dohody do kontextu.²⁵ Za oblasti a zásady, na něž by se EU ve vztazích s Irákem měla soustředit, patří:

- boj proti šíření nukleárních zbraní;
- ratifikace Římského statutu Mezinárodního trestního soudu Irákem;
- ochrana lidských práv;
- podmíněnost podpory EU Iráku.

EP si dále všímá např. pokračujících obvinění z porušování lidských práv a narůstajícího sektářského násilí; problém představují i uprchlíci ze Sýrie.

Předpokládaný vývoj

Výrazným předpokládaným momentem dalšího vývoje v Iráku budou parlamentní volby, které by se měly konat v roce 2014 (minulé volby se konaly 7. března 2010 přičemž mandát poslanců je čtyřletý).

SUMMITY EU-CELAC A EU-BRAZÍLIE

Popis problematiky

Ve dnech 24.-27. ledna 2013 se v Brazílii a Chile konala vrcholná setkání zástupců EU a zemí Latinské Ameriky, zejména summitu EU-Brazílie a summitu EU-CELAC (Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños). Na minulém summitu s Brazílií (říjen 2010) bylo po šestiletém období stagnace dosaženo shody na dalších jednáních o zóně volného obchodu mezi EU a sdružením Mercosur.²⁶ Stejně jako na minulých summitech byla centrem jednání ekonomická témata.

Zájmem EU je snížit překážky obchodu a investic. Přitom např. Brazílie, se kterou EU realizuje zhruba 37 % všeho obchodu v rámci regionu, zavedla v několika minulých letech nová protekcionistická opatření (znevýhodnění zahraničních subjektů v přístupu ke státním zakázkám v některých oblastech, nová cla na dovoz automobilů), stejně jako Argentina (rozhodnutí o zestátnění ropné společnosti YPF nebo zavedení importních licencí, kvůli čemuž EU v prosinci 2012 podala stížnost u Světové obchodní organizace).²⁷

Jednání v institucích EU

Dne 17. ledna 2013 přijal k obchodním vztahům mezi EU a Mercosurem usnesení Evropský parlament (EP). Zástupci EP byli také přítomni na summitech v rámci jednání parlamentního shromáždění EUROLAT.²⁸ EP vítá znovuzahájení jednání o volném obchodu, podle jeho hodnocení ale dosud nedochází k žádnému

²⁵ Usnesení EP k situaci v Iráku v kontextu dohody o partnerství a spolupráci k dispozici [ZDE](#).

²⁶ Mercosur je především obchodní regionální uskupení sestávající z Argentiny, Brazílie, Paraguaye, Uruguaye a od loňského roku nově Venezuely (Bolívie je dosud pouze přístupujícím členem, plným členem se stane po ratifikaci příslušných dohod). Zóna volného obchodu by měla být hlavní částí vyjednávané asociační dohody EU-Mercosur.

²⁷ Europolitics 4570, EU-CELAC summit to focus on boosting investment, 23. 1. 2013. Europolitics 4574, LatAm leaders urged to open markets, end protectionism, 29. 1. 2013.

²⁸ Consilium.europa.eu, the opening session of the 6th EUROLAT Parliamentary Assembly, 24. 1. 2013, [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

podstatnému pokroku. EP také apeluje na latinskoamerické státy, aby zajistily stabilní investiční prostředí.²⁹

Výstupy summitů

Zástupci EU (včetně německé kancléřky Angely Merkelové) v rámci setkání opakovaně apelovali na to, že je třeba se vystríhat nadměrným ochranným opatřením, a text společného prohlášení deklaruje snahu „vyhnout se protekcionismu ve všech jeho formách“.³⁰

MALI

Popis problematiky

V lednu 2013 se dominantním bodem SZBP stala komplikovaná situace v Mali. V této bývalé francouzské kolonii došlo v lednu 2012 k povstání etnické menšiny Tuaregů na severu země. To destabilizovalo centrální vládu natolik, že v březnu 2012 byl proveden puč a moc převzala armáda s tím, že vláda jí neposkytuje dostatečnou podporu v boji proti Tuaregům. V dubnu 2012 byla pod mezinárodním tlakem ustavena prozatímní civilní vláda, klíčová role armády ale zůstala zachována, zatímco role vlády je zřejmě pouze formální.³¹ Mezitím se začala měnit situace na severu země (území zhruba o velikosti Francie), kde iniciativu začali přebírat radikální islámští džihádisté včetně skupin napojených na Al-Káidu. Maliská armáda byla před postupujícími rebely, využívajícími zbraně a zkušenosti získané v průběhu nedávného konfliktu provázejícího konec vlády Muhammara Kaddáfího v Libyi, donucena ustupovat na jih. V lednu 2013 situace vyústila ve snahu islamistických ozbrojenců o další postup na jih země a následný vojenský zásah Francie (viz níže).³² Podle lidskoprávních organizací se všechny strany konfliktu (Tuaregové, maliská armáda, nejvíce pak zřejmě islamisté) těžce provinují proti lidským právům; tento problém se nově stává předmětem vyšetřování Mezinárodního trestního soudu (International Criminal Court, ICC).³³ Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky odhaduje, že do budoucna lze v souvislosti s konfliktem čekat až 700 tisíc uprchlíků.³⁴

Mezinárodní jednání a jednání v institucích EU

Jako bývalá koloniální metropole se do situace nejaktivněji zapojila **Francie**, která v reakci na ofenzívu islamistů 11. ledna 2013 vyslala do boje proti nim vlastní jednotky. Ty islamistickou ofenzívu zastavily, operaci nicméně provádí nečekaně silný odpor islamistů. Podle francouzského prezidenta François Hollanda chce Francie

²⁹ Europarl.europa.eu, Aktuální stav obchodních vztahů mezi EU a sdružením Mercosur, 17. 1. 2013, [ZDE](#).

³⁰ Europolitics 4574, LatAm leaders urged to open markets, end protectionism, 29. 1. 2013.

³¹ V prosinci 2012 např. došlo k události, která je někdy označována jako druhý puč, když po donucení armádou rezignoval prozatímní premiér a ministři. NYTimes.com, Mali's Prime Minister Resigns After Arrest, Muddling Plans to Retake North, 11. 12. 2012, [ZDE](#).

³² NYTimes.com, Mali, 18. 1. 2013, [ZDE](#).

³³ Amnesty.org, Mali: ICC investigation of conflict crimes a key step towards justice, 16. 1. 2013, [ZDE](#).

³⁴ Guardian.co.uk, Mali refugees have witnessed horrific abuses, says UN agency, 18. 1. 2013, [ZDE](#).

více než pouze zastavit islamistickou ofenzívu: „chceme zajistit, aby – až skončíme intervencí – Mali bylo bezpečné, mělo legitimní úřady, volební proces a nebyli tu žádní teroristé, kteří by ho ohrožovali.“³⁵

Hrozba terorismu se bohužel ukazuje jako aktuální: pravděpodobně v reakci na francouzský zákrok proti islamistům byly v sousedním Alžírsku po útoku na místní naleziště zemního plynu jako rukojmí zadrženy minimálně desítky civilistů (pocházejících mimo jiné i ze zemí EU), z nichž mnozí při následném protiteroristickém zásahu alžírské vlády přišli o život.³⁶

Francie pro svůj zásah v Mali získala širokou mezinárodní podporu: tu vyslovila Rada EU (viz níže), USA, africké státy, ale i maliští Tuaregové, kteří proti maliské vládě v lednu 2012 povstali. **Rada bezpečnosti OSN** se dne 14. ledna 2013 shodla na tom, že Francie má dostatečný mandát k vojenské akci na základě rezoluce 2085 (2012). Připravenost poslat vojenské síly do Mali postuloval představitel **Hospodářského společenství západoafrických států** (ECOWAS) a do konání voleb, které jsou plánovány na duben tohoto roku, by v zemi měla být rozmístěna mise OSN AFISMA.³⁷ Situace přesto svojí složitostí budí rozpaky: např. USA m námítky proti nelegitimitě současné prozatímní vlády v Mali a neplánují se zapojit do bojových operací (poskytne nicméně např. bezpilotní průzkumné letouny).

Dne 17. ledna 2013 se k situaci v Mali konalo mimořádné **zasedání Rady**, jehož se účastnil i maliský ministr zahraničí. Rada EU ve svých závěrech přivítala francouzskou vojenskou akci. Urychluje se očekávané vyslání mise SBOP EUTM Mali, která by měla čítat okolo 200 instruktorů. Jejím úkolem bude výcvik maliských ozbrojených sil. Mise by měla začít fungovat nejpozději v polovině února 2013. Maliské autority jsou vyzývány k tomu, aby vypracovaly plán na obnovení ústavního pořádku v co nejkratší době. Rada rovněž přislíbila navýšení humanitární pomoci.³⁸ Separátní pomoc zvažují jednotlivé státy: Německo uvažuje o lékařské, logistické a humanitární pomoci, Dánsko chce Francii podpořit logisticky, Velká Británie poskytne několik letounů. Ministerstvo zahraničí ČR podle instrukce pro jednání Coreper II (přípravné jednání pro jednání Rady) uvádí, že nemá výraznější bilaterální zájmy a případnou podporu aktivitám EU chce ještě zvažovat. Případná dlouhodobější spolupráce s Mali by mohla být možná po uklidnění situace na základě existujícího Memoranda o porozumění o vzájemné spolupráci ve vojenské oblasti.³⁹

³⁵ Euobserver.com, French army to stay until 'Mali is safe', 16. 1. 2013, [ZDE](#).

³⁶ Euobserver.com, Algeria hostages killed, as EU talks of 'evil' in Mali, 17. 1. 2013, [ZDE](#).

³⁷ TIC 60/2013-NYSM, GT OSN přivítal pomoc „bilaterálních partnerů“ v Mali, 15. 1. 2013.

³⁸ Závěry Rady, 17. 1. 2013, [ZDE](#).

³⁹ Instrukce pro jednání Coreper II, 16. 1. 2013.

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Závěry Rady o Mali – [5907/13](#)

Datum: 31. 1. 2013

Typ dokumentu: Závěry Rady

Obsah dokumentu: Rady v závěrech (z 31. 1. 2013) mimo jiné vítá zorganizování konference 29. ledna a vyzývá Komisi, aby provedla svůj nový závazek ve výši 50 milionů eur. Rada vítá přijetí cestovní mapy na obnovení ústavního pořádku v Mali a vyzývá k její implementaci. Dále je Rada znepokojena zprávami o porušování lidských práv v Mali a vítá zahájení vyšetřování ze strany Mezinárodního trestního soudu. Přivítán je rovněž záměr vysoké představitelky uspořádat dne 5. února v Bruselu další zasedání skupiny pro podporu a monitorování situace v Mali.

Vztahy mezi EU a USA na začátku druhého funkčního období Obamovy vlády – diskusní dokument - [5708/13](#)

Datum: 28. 1. 2013

Typ dokumentu: Diskusní dokument Generálního sekretariátu Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument na konkrétní úrovni tematizuje budoucnost vzájemných vztahů EU a USA. Mimo jiné formuluje prioritní otázky, kterými by se EU měla dále zabývat (Balkán, Východní sousedství, Írán, Jižní sousedství/Blízký východ, region Asie-Tichomoří, Afrika (Somálsko, Súdán, Sahel)).

Závěry Rady o Mali – [5415/13](#)

Datum: 17. 1. 2013

Typ dokumentu: Závěry Rady

Obsah dokumentu: EU ve svých závěrech (ze 17. 1. 2013) přivítala francouzskou vojenskou akci. Urychluje se očekávané vyslání mise SBOP EUTM Mali. Jejím úkolem bude výcvik maliských ozbrojených sil. Mise by měla začít fungovat nejpozději v polovině února 2013. Maliské autority jsou vyzývány k tomu, aby vypracovaly plán na obnovení ústavního pořádku v co nejkratší době. Rada rovněž přislíbila navýšení humanitární pomoci.